

prima instanță: E. Pșenița

dosarul nr. 2ra-806/15

instanța de apel: I. Grosu, A. Corcenco, D. Corolevschi

ÎNCHEIERE

20 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Valentina Clevadî

Galina Stratulat

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Condrea Ion,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Condrea Ion și Condrea Ivan împotriva Consiliului raional Edineț cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat în urma represiunilor politice,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2014, prin care au fost admise apelurile declarate de către Condrea Ion și Condrea Ivan, reprezentat de avocatul Marcu Victor, casată hotărârea Judecătoriei Edineț din 18 septembrie 2014 și încheierea Judecătoriei Edineț din 18 iunie 2014 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 17 iunie 2014, Condrea Ion și Condrea Ivan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Edineț cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat în urma represiunilor politice.

În motivarea acțiunii a indicat că conform certificatelor de reabilitare în anul 1949, de către organele extrajudiciare a le URSS s-a dispus deportarea soților Condrea Petru născut în anul 1874 și Condrea Ecaterina născută în anul 1870 și respectiv, fiind supuși represiunilor politice și deportați din gospodăria lor din satul Terebna raionul Edineț în Federația Rusă regiunea Cita.

Menționează că în urma deportărilor le-a fost confiscată toată averea pe care o dețineau cu drept de proprietate.

Susține că conform actului de Serviciul de Arhivă C.96 din 12 mai 2005, au fost confiscate următoarele bunuri: casa de locuit, care este evaluată conform Raportului de evaluare nr. 110808i/10 în sumă de 32 250 lei, o taburetă în sumă de 80 lei, un scaun în sumă 250 lei, scânduri în sumă de 4 000 lei, cadă în sumă de 400 lei, o vită în sumă de 10 000 lei, vițel în sumă de 4 000 lei, viță-de-vie cu suprafața de 1.5 ha în sumă de 12000 lei, în total suma de 65 980 lei.

Indică că vita, vițelul și viță-de-vie sunt confirmate prin declarațiile martorilor autentificate de notar, iar prețurile din acea perioadă sunt confirmate prin certificatul emis de SRL „Vlasercom”.

Afirmă că Condrea Petru și Condrea Ecaterina, care de fapt sunt părinții și

respectiv, bunei lor, în anul 1991 au fost reabilitați, fapt confirmat prin certificatul de reabilitare din 28 iulie 2004, iar Condrea Ion este fiul și succesorul lui Condrea Afanasie, care este tatăl lui Condrea Ivan și fiul lui Condrea Petru și Condrea Ecaterina și care a decedat la 06 iulie 1997.

Indică că ulterior, au înaintat cerere către Consiliul raional Edineț cu privire la încasarea compensației materiale pentru averea confiscată a părinților Condrea Petru și Ecaterina, însă, prin răspunsul din 20 august 2009, cererea a fost respinsă.

Cu referire la prevederile art. 46 alin. (1), (2), (3) din Constituția RM, art. 17 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, cât și art. 1 protocol nr. 1 CEDO, care garantează dreptul la proprietate privată și protecția acesteia, susține că nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreapta și prealabila despăgubire, iar averea dobândită licit nu poate fi confiscată.

Solicită încasarea din contul Consiliului raional Edineț în beneficiul lui Condrea Ion și Condrea Ivan prejudiciul material cauzat în urma represiunilor politice în sumă de 69 980 lei și prejudiciul moral în sumă de 100 000 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț din 18 iunie 2014, s-a dispus refuzul în primirea capătului de cerințe din cererea de chemare în judecată a lui Condrea Ivan și Condrea Ion, cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat în urma represiunilor politice în mărime de 65980 lei, fiind remisă lui Condrea Ion și Condrea Ivan încheierea în cauză și explicat că o nouă adresare în instanța de judecată cu privire la același obiect și aceleași temeuri nu se admite. Totodată, a fost primit în procedură capătul de cerere de chemare în judecată a lui Condrea Ion și Condrea Ivan cu privire la încasarea prejudiciului moral în cuantum de 100 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Edineț din 18 septembrie 2014, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2014, au fost admise apelurile declarate de către Condrea Ion și Condrea Ivan, reprezentat de avocatul Marcu Victor, casată hotărârea și încheierea primei instanțe în latura refuzului primirii cererii lui Condrea Ion privind încasarea prejudiciului material și emisă o nouă hotărâre prin care a fost respinsă cerere lui Condrea Ivan cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat în urma represiunilor politice și respinse cerințele lui Condrea Ion cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat în urma represiunilor politice.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a invocat prevederile art. 12 al Legii nr. 1225 din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice și art. 169 alin.(1) lit. b) CPC, care indică că judecătorul refuză să primească cererea de chemare în judecată dacă: b) există o hotărâre de judecătorească irevocabilă cu privire la un litigiu între aceleași părți, asupra aceluiași obiect și având aceleași temeuri sau o încheiere judecătorească prin care se admite încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau între părți s-a încheiat o tranzacție.

Cu referire la nomele citate și în coraport cu materialele pricinii, instanța a reținut că în speță nu se constată o hotărâre judecătorească irevocabilă cu privire la un litigiu între aceleași părți, asupra aceluiași obiect și având aceleași temeuri, or, acțiunea soluționată prin decizia instanței de recurs din 13 iulie 2011, are ca obiect încasarea pagubelor în urma represiunilor politice fiind înaintată de către Condrea Ivan reprezentat de Condrea Ion, pe când acțiunea înaintată la data de 17 iunie 2014 are ca obiect încasarea prejudiciului material și moral survenit în urma represiunilor politice și este înaintată de către Condrea Ivan și Condrea Ion, prin urmare, în cazul acțiunii

anterioare Condrea Ivan avea calitate de reprezentant ci nu de parte, pe când, în acțiunea de față calitate de părți au atât Condrea Ivan cât și Condrea Ion.

La 04 februarie 2015, Condrea Ion a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admiterea a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală, neîntemeiată și emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

Menționează că decizia instanței de apel necesită a fi anulată, dat fiind faptul că i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, deoarece, în cazuri analogice instanțele de judecată au emis hotărâri diferite, astfel, în coraport cu alți cetățeni dânsul este supus unei discriminări, și respectiv, fiind vădite divergențele de jurisprudență și abordare diferită pe unul și același gen de cauză de către instanțele de judecată.

Susține că instanța de apel la emiterea deciziei contrar prevederile art. 20 din Constituția RM, art. 6 CEDO, a concluzionat precum că Condrea Petru și Condrea Ecaterina au fost reabilitați și acest fapt este o satisfacție morală pentru faptul deportării, care este o condamnare la privare de libertate fără judecată, astfel, fiind-ui încălcat dreptul la un proces echitabil și accesul la justiție garantat de Constituția RM.

Indică că este succesor și moștenitorul lui Condrea Afanasie care a decedat la 06 iulie 1997, iar bunicii săi Condrea Petru și Condrea Ecaterina au fost deportați și ulterior reabilitați, iar conform actului de arhivă, averea confiscată constituie 65 980 lei, astfel, cerințele sale privind încasarea prejudiciului material și moral survenit în urma represiunilor politice urmează a fi satisfăcute, deoarece, tatăl său Condrea Afanasie nu s-a adresat în judecată și n-a primit nici o compensație în acest sens.

Consideră că este în drept să pretindă la compensația în rezultatul confiscării ilegale a casei de locuit și a averii mobile, pe care a deținut-o împreună cu părinții săi cu drept de proprietate, cu atât mai mult că practica judiciară a Republicii Moldova admite astfel de cazuri, prin care au fost despăgubiți moștenitori, și anume cauza Vornic vs. Consiliul raional Edineț, Romașchina vs. Consiliul raional Ocnița, iar prin decizia instanței de recurs din 16 octombrie 2014, dosarul nr. 2ra-2785/14, Ursu Mina a fost despăgubit de către Consiliul raional Edineț în sumă de 386 000 lei în urma represiunilor politice, cu toate că nu deținea act de confiscare, cât și averea confiscată nu a fost evaluată de Oficiul Cadastral Teritorial.

Insistă că este victima unei discriminări bazate pe averea imobiliară, care de fapt a fost confiscată și altor cetățeni, însă, acestora le-au fost compensată averea confiscată a doua oară, astfel, fiind-ui violat dreptul de proprietate în coraport cu art. 14 CEDO, care reglementează interzicerea discriminării.

La 13 martie 2015, Condrea Ion a declarat recurs suplimentar împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admiterea a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală, neîntemeiată și emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

Consideră că fost supus unei discriminări privind tratamentul diferit aplicat altor cetățeni care au fost supuși represiunilor politice și confiscată averea, deoarece, acești cetățeni la fel au omis termenul de prescripție de 3 ani de adresare în instanța de judecată, fiind despăgubiți anterior în quantum de 200 lei sau alte sume, însă, ulterior, instanța de recurs le-a satisfăcut cerințele și anume la 31 octombrie 2013, instanța de

recurs a emis o decizie, prin care a fost menținută decizia instanței de apel din 06 iunie 2013, cauza Mancuș Parascovia vs. Consiliul raional Edineț, dosar nr. 2ra-3627/13, prin care instanța a concluzionat că nu poate fi acceptat faptul expirării termenului de prescripție de 3 ani, deoarece, dreptul de proprietate este perpetuu, iar în condițiile legii proprietatea este inviolabilă.

La 16 martie 2015 și ulterior la 02 aprilie 2015, Consiliul raional Edineț a depus referință la recursul declarat, în care a invocat caracterul neîntemeiat al acestuia și a solicitat respingerea lui ca fiind neîntemeiat. Indică intimatul că Curtea de Apel Bălți în decizia din 18 decembrie 2014, a dat o apreciere corectă circumstanțelor de fapt ale cauzei în raport cu normele de drept aplicate, iar argumentele recurentului sunt declarative.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Condrea Ion este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Condrea Ion nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Condrea Ion asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Condrea Ion ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de către Condrea Ion se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Valentina Clevadî

Galina Stratulat